

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 11 marca 2022 r.

WPS-I.431.1.68.2021.JB

Pan
XXXXXX XXXXXXXX
Wójt
Gminy Łąck

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) zwanej dalej ustawą oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadził w dniach 7,9 i 14 grudnia 2021 r. kontrolę kompleksową w kierowanym przez Pana Urzędzie Gminy w Łącku.

Przedmiot kontroli obejmował realizację zadań własnych gminy dotyczących tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie:

- opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

Kontrola dotyczyła okresu od 1 stycznia 2020 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w Gminie Łąck oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Uchwałą Nr XIX/199/2017 z dnia 20 czerwca 2017 r. Rada Gminy w Łącku przyjęła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020, a następnie uchwałą Nr XX/203/2021 Rady Gminy w Łącku z 28 kwietnia 2021 r. przyjęty został Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2023. Program zawiera następujące elementy: podstawę prawną, wstęp, założenia, cele, adresatów, zakładane efekty realizacji oraz realizatorów programu.

Kontrola wykazała, że na terenie gminy Łąck realizowane były następujące działania wynikające z programu: gromadzenie informacji statystycznych dotyczących problemu przemocy w rodzinie, stała działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, udzielanie pomocy i wsparcia ofiarom oraz osobom będącym świadkami przemocy domowej, realizacja programów profilaktycznych na terenie szkół.

Zarządzeniem nr 56/2011 z 8 grudnia 2011 r. Wójt Gminy Łąck na podstawie art. 9a ust. 2 ustawy powołał Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Łącku.

Zgodnie z art. 9a ust. 8 ustawy zawarte zostały porozumienia w sprawie udziału w pracach zespołu interdyscyplinarnego.

Osoby powołane w skład zespołu zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy złożyły oświadczenie o zachowaniu poufności wszelkich informacji i danych w związku z pracami wykonywanymi w ramach zespołu.

Uchwałą Nr V/48/2011 z dnia 29 czerwca 2011 r. Rada Gminy w Łącku uchwaliła Regulamin Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie określający, zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy, tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Łąck. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu, stosownie do art. 9a ust. 9 ustawy, zapewniał GOPS w Łącku.

Na posiedzeniu 1 sierpnia 2019 r. zespół wybrał na przewodniczącego przedstawiciela Policji.

W wyniku kontroli dokumentacji związanej z prowadzeniem w 10 rodzinach procedury „Niebieskie Karty” ustalono, że jej realizacją zajmowały się grupy robocze. Formularz „Niebieska Karta A” wpływał do przewodniczącego zespołu w terminie określonym w § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz.1245) zwanego dalej rozporządzeniem. W aktach znajdowały się m. in. protokoły z posiedzenia grupy roboczej, formularze „Niebieska Karta C” i „Niebieska Karta D”, notatki służbowe przedstawiciela Policji i pracownika socjalnego.

W formularzu „Niebieska Karta C” zawarto zapisy dotyczące planowanych działań, a w przypadku niewypełnienia formularza „Niebieska Karta C”, plan działań wobec rodziny znajdował się w protokole z posiedzenia grupy roboczej.

Decyzję o zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” podejmowała grupa robocza. Zakończenie procedury każdorazowo było potwierdzone protokołem, podpisanym przez przewodniczącego zespołu. Podmioty biorące udział w procedurze były informowane o zakończeniu procedury.

Podczas kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

1. Brak w Programie przyjętym do realizacji przez Radę Gminy Łąck następujących elementów: informacji na temat autora/osób odpowiedzialnych za opracowanie programu, diagnozy problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Łąck, osób lub instytucji odpowiedzialnych za koordynację działań, źródła finansowania oraz szczegółowego harmonogramu realizacji

poszczególnych działań, prognozy zmian, informacji na temat monitoringu i ewaluacji programu.

2. Brak realizacji następujących działań ujętych w treści Programu: kierowania osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie do programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy, organizowania spotkań z mieszkańcami gminy w ramach pogłębiania wiedzy społecznej o zjawisku przemocy w rodzinie, podnoszenia kwalifikacji i umiejętności zawodowych przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie związanych z tą tematyką.
3. Wyrażanie przez osobę lub pełnoletniego przedstawiciela rodziny zgody na podjęcie działań przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą poprzez złożenie pisemnego oświadczenia, co jest niezgodne z art. 9d ust. 1 ustawy, ponieważ podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Wzór oświadczenia znajdował się wśród sposobów dokumentowania prac zespołu i grup roboczych, wymienionych w § 6 Regulaminu Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
4. Zawarcie w treści § 2 pkt 4 porozumienia o współpracy w zespole interdyscyplinarnym zobowiązania do zapewnienia zastępstwa dla wyznaczonych przez podmiot przedstawicieli, w przypadkach ich usprawiedliwionej nieobecności lub braku możliwości udziału w pracach zespołu, co jest niezgodne z art. 9a ust. 2 ustawy, ponieważ zespół interdyscyplinarny powołuje wójt a członkowie zespołu powoływani w jego skład imiennie, składają zgodnie z art. 9c ust.3 ustawy oświadczenie o zachowaniu poufności wszelkich informacji i danych, które uzyskali przy realizacji zadań, o których mowa w art. 9b ust. 2 i 3 ustawy.
5. Brak posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego w II kwartale 2020 r. i w I kwartale 2021 r., co jest niezgodne z art. 9a ust. 7 ustawy.
6. Brak dokumentu świadczącego o powołaniu grupy roboczej przez zespół interdyscyplinarny, zgodnie z delegacją ustawową określoną w art. 9a ust. 10 ustawy, co stanowi naruszenie § 10 ust. 1 rozporządzenia.
7. Brak dokumentu, świadczącego o przekazaniu formularza „Niebieskie Karty” A przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego członkom zespołu lub grupy roboczej w terminie 3 dni, wymaganym przepisem § 8 ust. 1 rozporządzenia, co stanowi naruszenie § 10 ust. 1 rozporządzenia.
8. Brak w składzie zespołu interdyscyplinarnego w okresie objętym kontrolą przedstawiciela GKRPA, w związku z zarządzeniem Nr 52/2019 z 4 czerwca 2019 r. wójta gminy Łąck odwołującym ze składu zespołu przedstawiciela GKRPA i powołaniem kolejnego przedstawiciela tego podmiotu dopiero zarządzeniem wójta Nr 128/2021 z 16 listopada 2021 r., co stanowi naruszenie art. 9a ust. 3 pkt 2 ustawy.

9. Brak w składzie zespołu interdyscyplinarnego przedstawiciela organizacji pozarządowej, co stanowi naruszenie art. 9a ust. 3 pkt 6 ustawy. Dyrektor Niepublicznego Przedszkola Promyczek w Zaździerzcu – członek Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Łącku, nie jest członkiem „Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Wincentów i okolice w Zaździerzcu”, które jest podmiotem prowadzącym przedszkole.
10. Niedostosowanie składu grupy roboczej do sytuacji rodziny ponieważ na 9 rodzin objętych procedurą, w których były niepełnoletnie dzieci, tylko w 5 przypadkach w skład grupy roboczej powołano przedstawiciela oświaty oraz brak w składzie grupy roboczej przedstawiciela GKRPA mimo, że w 8 skontrolowanych procedurach osoby podejrzewane o stosowanie przemocy nadużywały alkoholu, a w 2 przypadkach również środków odurzających.
11. W 2 przypadkach w aktach znajdowała się notatka służbowa pracownika socjalnego z kontaktu telefonicznego z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w związku z prowadzoną procedurą NK, z treści, której wynikało, że „ofiara” *poinformuje o miejscu, dacie i godzinie spotkania osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.*
12. Organizowanie spotkań grupy roboczej z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie tego samego dnia, w tym samym miejscu, w odstępie 30 lub 15 minut, co jest niezgodne z treścią § 17 ust. 2 rozporządzenia.
13. Brak w aktach spraw informacji, sprawozdań, notatek lub innej formy udokumentowania działań podejmowanych przez przedstawicieli innych podmiotów niż GOPS i Policja w związku z realizacją planu pomocy rodzinie, co stanowi naruszenie § 10 ust. 1 rozporządzenia.
14. Wskazanie w dwóch przypadkach niewłaściwej podstawy zakończenia procedury, tj. § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, mimo, że w wyniku analizy sytuacji w rodzinie rozstrzygnięto o niewystępowaniu przemocy w rodzinie.

Ponadto w regulaminie organizacyjnym Urzędu Gminy w Łącku nie ujęto realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz nie wskazano osób, zespołu czy jednostki realizującej to zadanie mimo, że ustawa z 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nałożyła m.in. na gminę obowiązek realizacji tych zadań.

Za powstałe nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pan oraz pan XXXXX XXXXXXXXXX - przewodniczący Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Łącku. Przyczyną nieprawidłowości była niewystarczająca znajomość przepisów ustawy i rozporządzenia.

Stwierdzone nieprawidłowości nie miały wpływu na skuteczność udzielanej pomocy.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pana o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Podjąć działania mające na celu uzupełnienie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2023 o brakujące elementy, tj. informację na temat autora/osób odpowiedzialnych za opracowanie programu, diagnozę problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Łąck, osobę/osoby lub instytucję odpowiedzialną za koordynację działań w gminie, źródła finansowania oraz szczegółowy harmonogram realizacji poszczególnych działań, prognozę zmian, informacje na temat monitoringu i ewaluacji programu oraz zaplanowanie działań wynikających z wniosków zebranych po zakończeniu poprzedniego programu
2. Realizować wszystkie działania ujęte w Programie.
3. Podjąć działania mające na celu dostosowanie treści Regulaminu Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie do obowiązujących przepisów mając w szczególności na uwadze art. 9d ust. 1 ustawy.
4. Powoływać grupy robocze zgodnie z art. 9a ust 10 ustawy.
5. Dostosować treść porozumień o współpracy w ramach zespołu interdyscyplinarnego do obowiązujących przepisów mając w szczególności na uwadze art. 9c ust. 3 ustawy
6. Przestrzegać przepisów art. 9a ust. 7 ustawy w sprawie częstotliwości posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego.
7. Zobowiązać zespół interdyscyplinarny/grupy robocze do dokumentowania wszystkich działań podejmowanych w ramach procedury „Niebieskie Karty” przez wszystkich członków zespołu, zgodnie z § 10 ust. 1 mając w szczególności na uwadze wymogi art. 9a ust. 10 ustawy oraz § 8 ust. 1 rozporządzenia.
8. Przestrzegać przepisu art. 9a ust. 3 ustawy w sprawie składu zespołu interdyscyplinarnego, tj. powołać w skład zespołu przedstawiciela organizacji pozarządowej.
9. Spotkania grupy roboczej z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie organizować zgodnie z § 17 ust. 2 rozporządzenia.
10. Wzywać na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie w sposób określony w § 17 ust. 1 rozporządzenia.
11. Dostosowywać skład grupy roboczej do sytuacji rodziny objętej procedurą NK.
12. Stosować przepisy § 18 ust. 1 rozporządzenia w zależności od ustalonych przyczyn zakończenia procedury.

Ponadto proszę o wskazanie w regulaminie organizacyjnym Urzędu Gminy w Łącku komórki organizacyjnej lub stanowiska odpowiedzialnego za realizację w gminie zadań, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy.

Jednocześnie zobowiązuję Pana Wójta do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania.

Na podstawie art. 130 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.), kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12 000 zł.

Pouczenie

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 i 6 oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Kinga Jura
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej